

ด่วนที่สุด

พ. 14

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่..... ๖๐๑/.....
วันที่ 21 พ.ย. 2549 ณ 8.๑๒ น.

ที่ พม 0201/ 5๕๖๖

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค

เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กทม. 10100

21 พ.ย. 2549

จัดเข้าวาระ

พ.ศ. ๒๕๔๙

วาระ ทราบจร

โดยถือเป็นมติคณะรัฐมนตรี เรื่องที่ ๑๔

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานยุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบ

จำนวน 1 ชุด

2. สรุปผลการจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ

จำนวน 1 ชุด

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม ประกอบด้วย สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง และสังคมคุณธรรม ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล เสริมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง การต่างประเทศ และอื่นๆ และในฐานะหน่วยงานหลักด้านสังคม จึงได้จัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 ณ ดิคสันติโมที ทำเนียบรัฐบาล เพื่อระดมทัศนะและข้อเสนอแนะจากผู้นำทางความคิดและผู้มีบทบาทสำคัญในสังคมที่หลากหลาย เพื่อนำไปพัฒนายุทธศาสตร์สังคมให้เป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ โดยเรียนเชิญ นายแพทย์ประเวศ วะสี ราษฎรอาวุโส เป็นผู้อภิปรายนำ และฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นประธาน และกล่าวแสดงทัศนะและความมุ่งมั่นของรัฐบาลต่อการพัฒนาสังคม และมีผู้นำความคิดและตัวแทนภาคีภาคส่วนทางด้านสังคมประมาณ 200 คน แสดงทัศนะและข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์พัฒนาสังคมแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้กริณนำการจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติและกล่าวปิดการประชุม โดยสรุปสาระสำคัญตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พิจารณาแล้วเห็นสมควรรายงานผลการจัดเวทียุทธศาสตร์พัฒนาสังคมแห่งชาติ และนำเรียนคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบแนวทางการดำเนินงานยุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์กลั่นกรองทัศนะและข้อเสนอแนะในเวที โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จักได้ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจุดประกายและขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลด้านสังคมให้มีประสิทธิภาพ ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี ผ่าน รอง นรม.

เห็นควรเสนอ ครม. เป็นวาระทราบจร

ในวันที่ 21 พฤศจิกายน ๒๕๔๙

พลเอก

อนุมัติ

(สุรยุทธ์ จุลานนท์)

นายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดกระทรวง โทร 0 26596385 โทรสาร 0 2628 2568

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม)

(นายรองพล เจริญพันธุ์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

พ.ศ. ๒๕๔๙
ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.)

เมื่อวันที่ 21 พ.ย. 2549 ลงมติว่า

รับทราบ

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานยุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ

เรื่องเดิม

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาลังคม ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง และสังคมคุณธรรม ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล เสริมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข โดยเฉพาะในนโยบายข้อ 3.2 จัดทำแผนปฏิรูปสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ และ 3.6 สร้างความเข้มแข็งของทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคม ซึ่งเรื่องของคนและสังคมนั้นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง การต่างประเทศ และอื่นๆ ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในฐานะหน่วยงานหลักด้านสังคม จึงได้จัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2549 ณ ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล เพื่อระดมทัศนะและข้อเสนอแนะจากผู้นำทางความคิดและผู้มีบทบาทสำคัญในสังคมที่หลากหลาย เพื่อนำไปพัฒนายุทธศาสตร์สังคมให้เป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเท็จจริง

ในการจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ ได้เรียนเชิญ นายแพทย์ประเวศ วะสี ราชภัฏวชิรสุพรรณบุรี เป็นผู้อภิปรายนำ และ ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นประธาน และกล่าวแสดงทัศนะและความมุ่งมั่นของรัฐบาลต่อการพัฒนาลังคม และมีผู้นำความคิดและตัวแทนภาคีภาคส่วนทางด้านสังคมประมาณ 200 คน แสดงทัศนะและข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์พัฒนาลังคมแห่งชาติ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้เกริ่นนำการจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติและกล่าวปิดการประชุม โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

1. การจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติ โดย นายไพฑูรย์ วัฒนศิริธรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากคำแถลงนโยบายรัฐบาล ข้อ 3.2 จัดทำแผนปฏิรูปสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ และ 3.6 สร้างความเข้มแข็งของทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในฐานะหน่วยงานหลักด้านสังคม ได้มียุทธศาสตร์การพัฒนาลังคม เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง และสังคมคุณธรรม ทั้งนี้สังคมจะอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้จะต้องยึดหลัก 8 ประการ คือ เป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน มีเศรษฐกิจพอเพียง มีการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและยั่งยืนมีการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่า

ความเป็นคนของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ความเป็นธรรมทางสังคม มีสันติภาพ มีการพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น และความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นและประชาสังคม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดเวทีเสวนาภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจัดประจายยุทธศาสตร์สังคมไทยไม่ทอดทิ้งกัน เมื่อวันที่ 5 และ 6 พฤศจิกายน 2549 เพื่อสร้างแรงผลักดันในระดับพื้นที่ (Area Based) และในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2549 ได้จัดเวทีพบภาคีพันธมิตร เพื่อรับทราบสถานการณ์และรับฟังข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง (Function Based) ซึ่งทำให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ยากลำบากในสังคมไทยว่ามีหลากหลาย และประมาณการจำนวนผู้ยากลำบาก อาทิ คนยากจน 70 กว่าล้านคน คนเร่ร่อนกว่า 5,000 คน คนไร้สัญชาติ ไม่มีหลักฐาน กว่า 500,000 คน คนพลัดถิ่น ไร้ถิ่น กว่า 30,000 คน ผู้ติดเชื้อผู้ป่วยเอดส์กว่า 300,000 คน ผู้หันโทษ กว่า 70,000 คน แรงงานต่างด้าวกว่า 2,000,000 คน คนพิการ กว่า 1,000,000 คน เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในภาวะยากลำบากอีก 11 ประเภท

การจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติในวันนี้ เป็นการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้นำทางความคิดและตัวแทนภาคีหลายฝ่าย เพื่อนำเสนอข้อคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล บนพื้นฐานการขับเคลื่อนทางสังคมที่ว่า การปฏิรูปสังคมไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง "การปฏิรูปสังคมต้องให้สังคมปฏิรูป"

2. ปาฐกถา นำ โดย นายแพทย์ประเวศ วะสี

การพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน เรามีเครื่องมือจำนวนมาก แต่ไม่สามารถใช้เครื่องมือทำงานได้เนื่องจากขาดการออกแบบให้ทำงานได้ ดังนั้นการทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่พึ่งปรารถนา เราต้องมีความเข้าใจในประเด็นหลัก คือ

- ความมุ่งมั่นร่วมกันคืออะไร สังคมไทยที่ดั่งงาม เป็นสังคมแห่งความพอเพียง และสันติ ความเป็นธรรม มีวัฒนธรรม มีคุณธรรม มีความเข้มแข็งทางสังคม ดังนั้นเราต้องหาจุดร่วม เป้าหมายร่วม ต้องทำเป็นอุดมการณ์ สัญลักษณ์ เป็นประติมากรรม บทเพลง หรือเพลงชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วม

- พิจารณาให้ทะลุวิกฤตการณ์ปัจจุบันให้ได้ ระบบสังคมไทยปัจจุบันมีความซับซ้อนมาก การวิเคราะห์ให้ทะลุวิกฤตการณ์และสภาพที่เป็นอยู่ต้องพิจารณาเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ประการคือ จิตสำนึก/วิธีคิดใหม่ การถักทอของสังคม และวิธีการเชิงบวก

- สิ่งใดทำให้สังคมดั่งงามและอยู่เย็นเป็นสุข คือ ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคม มีเศรษฐกิจพอเพียง และการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

- ความมีน้ำใจไม่ทอดทิ้งกัน โดย รสำรวจผู้ยากลำบากทุกตำบล เสริมสร้างสปิริตแห่งการเป็นอาสาสมัครให้เต็มแผ่นดิน และมีคลินิกความยุติธรรมทุกจังหวัด

/ การพัฒนาจิตใจ...

- การพัฒนาจิตใจ โดย ทำแผนที่ความดี และขยายให้เต็มแผ่นดิน องค์การทางศาสนา และนำจิตตปัญญาศึกษา เข้าไปสู่การศึกษาทุกประเภทและสังคมทั่วไป

- ระบบการสื่อสารที่ทำให้คนไทยรู้ความจริงโดยทั่วถึง มีการดำเนินการเชิงนโยบาย โดยออกกระเบื้องสำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับสื่อสร้างสรรค์ ในเชิงยุทธศาสตร์คือการผลักดันให้มีพระราชบัญญัติองค์การสื่อสารสาธารณะที่เป็นประโยชน์ มีระบบการสื่อสารมวลชนที่มีประสิทธิภาพ

- ระบบสุขภาพที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

- ระบบการศึกษาที่มุ่งคุณธรรมนำความรู้ มีตัวตั้งคือ ชีวิตและวิถีชีวิตร่วมกัน

- การพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งจังหวัด

- การปฏิรูประบบความยุติธรรม และความเป็นธรรมทางสังคม โดยสร้างเครื่องมือ

ในการใช้กฎหมายให้เกิดความเป็นธรรมทางสังคม

- การถักทอพลังเพื่อจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ เป็นการร่วมมือกันในทุกระดับ

ตั้งแต่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี นักวิชาการที่เข้าใจเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนท้องถิ่น ข้าราชการ นักธุรกิจ รวมถึงสื่อมวลชน

3. ทักษะและความมุ่งมั่นของรัฐบาลต่อการพัฒนาสังคม โดย พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่เกิดขึ้นในเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาตินี้จะเป็นประโยชน์ต่อนายกรัฐมนตรีและสังคมว่าจะแก้ไขปัญหาได้อย่างไร สิ่งที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการอยู่เป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องทำงาน และขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการคือ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเรียบง่าย ชัดเจน และเข้าใจง่าย สอดคล้องกับความต้องการและเป็นการที่รัฐบาลต้องนำสังคมไทยไปสู่เป้าหมาย คือ สังคมมีความสุข สันติ มีความพอเพียง นโยบายเป็นเรื่องที่กว้างใหญ่ จำเป็นอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะภาคประชาชน และเครือข่ายทางสังคม ที่ต้องร่วมมืออย่างเข้มแข็ง จริงจัง ต่อเนื่อง เป้าหมายโดยรวมของรัฐบาลคือมุ่งมั่นในการพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็ง อยู่อย่างพอเพียง เป็นสังคมที่สมานฉันท์บนพื้นฐานคุณธรรม โดย

- เสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในชาติ สร้างสังคมสมานฉันท์

- เ่งรัดการปฏิรูปการศึกษา คุณธรรมนำความรู้

- ส่งเสริมการกีฬา

- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวและชุมชน

- สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทย

- ปฏิรูประบบและกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็ง

/ สังคมผาสุก...

สังคมมีความสุขและสมานฉันท์จะเกิดขึ้นได้ หากทำให้สังคมไม่ทอดทิ้งกัน หากการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกันของกระทรวงสำเร็จ รัฐบาลและประเทศชาติก็ประสบความสำเร็จ ไม่มีคนใดในบ้านเมืองเป็นคนจน นำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคม ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคส่วนของสังคม ซึ่งเป็นคำตอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นภูมิคุ้มกัน เป็นสังคมที่เข้มแข็งบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเท่ากับความพอดี อันเป็นทางสายกลางของศาสนา

สิ่งที่ได้คิด ได้พูดในวันนี้ ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เราจะทำ ความตั้งใจ ความพยายามในการทำ เป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น ต้องพยายามนำสิ่งที่เราคิดดีไปสู่การปฏิบัติที่ดี

4. การแลกเปลี่ยนทัศนะและข้อเสนอต่อยุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติสู่ปฏิบัติการทางสังคม โดยผู้นำทางความคิด และตัวแทนภาคีภาคส่วนด้านสังคม

- กลวิธีจัดเรื่องร้อยขยายเรื่องดี ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการเตรียมความพร้อมและจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ด้อยโอกาสคนยากลำบาก
- ฐานเศรษฐกิจเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนา ต้องส่งเสริมการผลิตระดับชุมชนและพัฒนาคุณภาพ เน้นการอนุรักษ์ทรัพยากร และชุมชนจะต้องดูแลตนเองและสภาพแวดล้อมได้ ควบคู่กับการจัดสวัสดิการสังคมและพัฒนาสังคม
- กระทรวงทางสังคมมีต้นทุนทางปัญญาและความเชี่ยวชาญรวบรวมความสำเร็จที่มีอยู่เชื่อมโยงกับสถาบันวิจัย สถาบันการศึกษาเพื่อจัดการความรู้ และนำไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่
- การปรับกระบวนการทัศน์ทางการศึกษา เรียนรู้อย่างหลากหลาย นำจินตปัญญาเข้าสู่ระบบการศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเยาวชน ให้ทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การคัดคนดี คัดคนมีคุณธรรม เข้าสู่ระบบการศึกษา ในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการทำงานในส่วนราชการ
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม ต้องเป็นวาระแห่งชาติ เป็นวาระสำคัญของทุกกระทรวงทุกส่วนราชการต้องเป็นเจ้าภาพ เพราะสังคมคือคนทุกคนที่อยู่ร่วมกัน ดังนั้นคำตอบคือฐานราก ทำอย่างไรให้สิ่งที่คิดไปสู่ฐานราก และเป็นเจ้าของในเชิงยุทธศาสตร์ ปัจจุบันเครื่องมือมีอยู่มาก แต่ยังขาดกระบวนการที่จะทำให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการลงไปในฐานราก
- การพัฒนาสังคม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงสาธารณสุขต้องบูรณาการภารกิจและทรัพยากรของไปสู่คนและชุมชน โดยมีกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเป็นหน่วยสนับสนุน และต้องเชื่อมประสานกับ กระทรวงทางด้านเศรษฐกิจ ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ

/ เร่งผลักดัน...

- ส่งเสริมให้เกิดสังคม Right based Society เป็นสังคมที่ตั้งอยู่บนฐานของสิทธิ ไม่ใช่เวทนานิยม และส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิทธิต่าง ๆ อาทิ การศึกษา การทำงาน การมีส่วนร่วม และการเมือง และมีช่องทางบริการที่หลากหลายสำหรับกลุ่มคนพิการทุกประเภท และส่งเสริมให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการในการเตรียมความพร้อมและบริการ

- เร่งผลักดันกฎหมายและแผนที่เกี่ยวกับคนพิการ ได้แก่ (ปรับปรุง)พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ., แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

- การแก้ไข พ.ร.บ. สลากกินแบ่งรัฐบาล ให้สามารถนำเงินรายได้จากการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาใช้ในการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสต่างๆ

- รัฐบาลมีช่วงเวลาที่สั้น ต้องสื่อสารกับสาธารณะให้มากขึ้น การทำงานด้านสังคมอยากให้มีการทำงานอย่างมีความสุข ใครพร้อมก็เริ่ม มีเจ้าภาพร่วม ทำให้เป็นองค์กรร่วม เริ่มจากทุนเดิมที่มีอยู่ ทุนคน ทุนงบประมาณ รวมทุนกัน และทำบนพื้นฐานความหลากหลายของมิติวิถีชีวิต วิถีทางวัฒนธรรม ใช้แผนระดับชาติเชื่อมถึงแผนชุมชน

- ภาครัฐต้องให้การศึกษาแก่นักธุรกิจ ให้เห็นว่าการเสียภาษีเป็นหน้าที่และจะช่วยให้สังคมดีขึ้น มีการจำแนกการใช้ประโยชน์จากภาษีให้ชัดเจนว่าจะนำไปใช้จ่ายหรือพัฒนาส่วนไหน

- สื่อมวลชนไทยในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ภายใต้อำนาจการครอบงำของทุน กลุ่มที่อยู่ภายใต้อำนาจการครอบงำของรัฐ และกลุ่มที่เคยอยู่ใต้อำนาจของรัฐและกำลังก้าวเข้ามาอยู่ในระบบทุน ทั้ง 3 กลุ่มไม่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางสังคมได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องทำงานเพื่อสนองความต้องการและอำนาจที่ครอบงำ ดังนั้นการเสริมสร้างบทบาทของสื่อมวลชนต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม จึงต้องสร้างสื่อของประชาชนที่แท้จริง เช่น

มีวิทยุชุมชน โดยให้มีคณะกรรมการเข้ามาดูแล ในรูปของสภา ประกอบด้วยตัวแทนภาคประชาชน อบต. ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนส่วนราชการ โดยมีอาสาสมัครเข้ามาดูแลวิทยุ เชื่อมโยงข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ชุมชน และรัฐจัดทำระบบสารสนเทศ , เว็บไซต์ เชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลในภาพรวม

นำสื่อที่มีอยู่มาใช้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่สิ่งที่ดีให้ได้

เร่งให้มี พ.ร.บ. สื่อสาธารณะ มีสื่อสาธารณะในหลายช่องทาง ทั้งโทรทัศน์และวิทยุ รวมถึงเร่งรัดให้มีผลใช้บังคับ อาทิ คณะกรรมการ กสท.

- การพัฒนาสังคมระดับชุมชน ต้องอภิวัฒน์ความเชื่อท้องถิ่น นำอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมชุมชน มาเป็นพลังการพัฒนา และเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

- บทบาทของพ่อแม่และครอบครัวเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ต้องพัฒนาพ่อแม่

/ สังคมต้อง...

ครอบครัวให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ต้องมียุทธศาสตร์การส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในทุกด้าน

- การจัดทำดัชนีสังคม โดยเลือกตัวชี้วัดที่มีอยู่ จัดลำดับความสำคัญในการหาคำตอบสังคมเข้มแข็ง ประมาณ 10 ดัชนี เพื่อเป็นเกณฑ์ชี้วัด และกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดผลงานของหน่วยงาน
- สังคมต้องให้คนเข้ามาถือหุ้น นักธุรกิจเข้ามาให้ทุนกับสังคม กองทุนหมู่บ้านขาดความร่วมมือร่วมของสังคม ทำให้ประสบปัญหาค่อนข้างมาก ดังนั้นต้องหนุนให้ภาคธุรกิจเข้ามาร่วมทำ โดยใช้มาตรการภาษีเป็นแรงจูงใจ
- การรวมตัวของผู้นำความคิด ผู้ใหญ่ในสังคม ทำหน้าที่เป่านกหวีดเตือนสติเมื่อเกิดสิ่งไม่ดีขึ้น

5. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวปิดประชุม ในฐานะกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกระทรวงด้านสังคม เป็นกลไกเชื่อมประสาน ระดมความร่วมมือ การรวมพลัง กำหนดมาตรการ ยุทธศาสตร์ และเงื่อนไขให้เกิดการปฏิบัติร่วมกัน ในลักษณะการทำงานแบบพหุภาคี อยู่บนฐานคุณธรรม ตั้งใจดี เจตนารมณ์บริสุทธิ์ รับลงมือปฏิบัติ ทำให้เกิดการกระทำและเห็นผลโดยเร็ว ภายใต้แนวคิดการปฏิรูปสังคม สังคมต้องปฏิรูปและรัฐบาลร่วมปฏิรูปด้วย โดยวิเคราะห์สิ่งที่ได้จากการประชุมเพื่อหาแกนหลัก ซึ่งทำแล้วจะเกิดผลกระทบที่สำคัญ จุดประกายส่งพลังต่อส่วนอื่นๆ ให้เกิดขึ้น

ข้อพิจารณา

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เห็นสมควรรายงานคณะรัฐมนตรีให้รับทราบประเด็นสำคัญที่จักเป็นกลไกการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลนำสังคมสู่ความอยู่เย็นเป็นสุข โดยจักได้มีการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ดังนี้

1. การทำให้ ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคมเป็นวาระแห่งชาติ ที่ทุกส่วนราชการต้องเป็นเจ้าภาพร่วม โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยประสานงานกลาง ภายใต้กระบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วม ใช้พลังทางสังคม วิจัย เฝ้าระวังผลกระทบทางสังคมและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้า ระดมความรู้จากสถาบันวิจัยและสถาบันวิชาการ มีความเชื่อ ศาสนา และวัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นกลไกการพัฒนา เน้นกิจกรรมใน 3 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

1) สังคมเข้มแข็ง เน้นเรื่องการแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินขนาดเล็ก ควบคู่กับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง พ.ร.บ.สื่อสารสาธารณะ สนับสนุนแผนแม่บทชุมชน เครือข่ายวิทย์ชุมชน ให้ท้องถิ่นเป็นหลักในการจัดสวัสดิการ ทำแผนที่คนดี และการปฏิรูปการศึกษาโดยส่งเสริมจิตตปัญญาศึกษา

2) สังคมคุณธรรม เน้นเรื่อง คุณธรรมนำความรู้ คิดเป็น รู้เท่าทัน กฎหมายคนพิการ ทำให้เกิดสังคม Right based Society สร้างความเป็นธรรมในสังคม

/ 3) สังคมไม่ทอดทิ้งกัน...

3) สังคมไม่ทอดทิ้งกัน เน้นเรื่อง งานอาสาสมัคร การสนับสนุนให้ข้าราชการเป็นอาสาสมัครปีละ 7 วัน โดยไม่นับวันลา และการพัฒนาระบบงานส่งเสริมอาสาสมัครอย่างจริงจัง การนำเงินรายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจัดสวัสดิการสำหรับคนยากลำบาก คลินิกยุติธรรม การดูแลคนถูกทอดทิ้ง ยากลำบาก การระดมความร่วมมือ ความรู้และทรัพยากรในการจัดสวัสดิการที่หลากหลาย

2. ส่งเสริมให้เกิดสังคม Right based Society เป็นสังคมที่ตั้งอยู่บนฐานของสิทธิ ไม่ใช่เวทนานิยม และส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิทธิต่าง ๆ

3. ส่งเสริมสนับสนุนให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพและความพร้อมในการจัดสวัสดิการในระดับพื้นที่ และสนับสนุนทรัพยากรในการดำเนินงานตามแผนชุมชน

4. เร่งผลักดันกฎหมายและแผน

1) ด้านคนพิการ ได้แก่ (ปรับปรุง)พ.ร.บ.ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ., แผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

2) การแก้ไข พ.ร.บ. สลากกินแบ่งรัฐบาล ให้สามารถนำเงินรายได้จากการขายสลากกินแบ่งรัฐบาลมาใช้ในการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสต่างๆ

3) พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติพ.ศ., พ.ร.บ. สื่อเพื่อบริการสาธารณะ และจัดตั้งองค์กรมหาขุดสื่อเพื่อสังคม

5. จัดทำดัชนีสังคม โดยเลือกตัวชี้วัดที่มีอยู่ จัดลำดับความสำคัญในการหาคำตอบสังคมเข้มแข็ง ประมาณ 10 ดัชนี เพื่อเป็นเกณฑ์ชี้วัด และกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดผลงานของหน่วยงาน

6. พัฒนาและเสริมสร้างความรู้ให้พ่อแม่และครอบครัว เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ต้องมียุทธศาสตร์การส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในทุกด้าน

7. การหนุนภาคธุรกิจให้ลงทุนทางสังคม โดยการให้ความรู้และใช้มาตรการภาษีเป็นเครื่องจูงใจ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เวทีพัฒนาศาสตร์สังคมแห่งชาติ
จุดประกายความคิด กำหนดทิศ ร่วมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
วันที่ 17 พฤศจิกายน 2549
ณ ดิกลันตีมอศรี (หลังใบ) ทำเนียบรัฐบาล

.....

1. การจัดเวทีพัฒนาศาสตร์สังคมแห่งชาติ

โดย นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สืบเนื่องจากรัฐบาลแถลงนโยบายเสริมสร้างสังคมอยู่เย็นเป็นสุข โดยเฉพาะในนโยบายข้อ 3.2 จัดทำแผนปฏิรูปสังคมอยู่เย็นเป็นสุข ร่วมกันอย่างสมานฉันท์ และ 3.6 สร้างความเข้มแข็งของทุกชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคม ซึ่งเรื่องของคนและสังคมนั้นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง การต่างประเทศ และอื่นๆ ดังนั้น กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในฐานะหน่วยงานหลักด้านสังคม จึงได้มียุทธศาสตร์การพัฒนาลังคม เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ สังคมไม่ทอดทิ้งกัน สังคมเข้มแข็ง และสังคมคุณธรรม ทั้งนี้สังคมจะอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันได้จะต้องยึดหลัก 8 ประการ คือ

- เป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน
- มีเศรษฐกิจพอเพียง
- มีการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นธรรมและยั่งยืน
- มีการเคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน
- มีความเป็นธรรมทางสังคม
- มีสันติภาพ
- มีการพัฒนาจิตใจให้สูงขึ้น
- ความเข้มแข็งของชุมชน ท้องถิ่นและประชาสังคม

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาลังคม กระทรวงการพัฒนาลังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้จัดเวทีเสวนาภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในการจุดประกายยุทธศาสตร์สังคมไทยไม่ทอดทิ้งกัน เมื่อวันที่ 5 และ 6 พฤศจิกายน 2549 เพื่อสร้างแรงผลักดันในระดับพื้นที่ (Area Based) และในวันที่ 13 พฤศจิกายน 2549 ได้จัดเวทีพบภาคีพันธมิตร เพื่อรับทราบสถานการณ์และรับฟังข้อเสนอเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง (Function Based) ซึ่งทำให้ได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มผู้ยากลำบากในสังคมไทยว่ามีหลากหลาย และประมาณการจำนวน

ผู้ยากลำบาก อาทิ คนยากจน 70 กว่าล้านคน คนเร่ร่อนกว่า 5,000 คน คนไร้สัญชาติ ไม่มีหลักฐานกว่า 500,000 คน คนพลัดถิ่น ไร้ถิ่น กว่า 30,000 คน ผู้ติดเชื้อผู้ป่วยเอดส์กว่า 300,000 คน ผู้พันโทกว่า 70,000 คน แรงงานต่างด้าวกว่า 2,000,000 คน คนพิการ กว่า 1,000,000 คน เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในภาวะยากลำบากอีก 11 ประเภท

การจัดเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติในวันนี้ เป็นการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้นำทางความคิดและตัวแทนภาคีหลายฝ่าย เพื่อนำเสนอข้อคิดเห็นต่อนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐบาล บนพื้นฐานการขับเคลื่อนทางสังคมที่ว่า การปฏิรูปสังคมไม่สามารถดำเนินการได้เพียงลำพัง **“การปฏิรูปสังคมต้องให้สังคมปฏิรูป”** กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะทำหน้าที่เป็นผู้เอื้ออำนวยและสนับสนุนอย่างเต็มกำลังความสามารถ และขณะนี้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้เริ่มเผยแพร่ความดีและขยายผลยุทธศาสตร์สังคมไทยไม่ทอดทิ้งกัน ซึ่งจะเกื้อหนุนไปสู่สังคมเข้มแข็งและสังคมคุณธรรม โดยอีก 6 เดือนข้างหน้าจะรายงานข้อมูลและผลความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนสังคมไม่ทอดทิ้งกัน ต่อไป

2. ปาฐกถา

โดย นายแพทย์ประเวศ วะสี

การพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน เรามีเครื่องมือจำนวนมาก แต่ไม่สามารถใช้เครื่องมือทำงานได้เนื่องจากขาดการออกแบบให้ทำงานได้ ดังนั้นการทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่พึ่งปรารถนาเราต้องมีความเข้าใจใน 2 ประเด็นหลัก คือ

1. ความมุ่งมั่นร่วมกันคืออะไร

- สังคมไทยที่ดีงาม เป็นสังคมแห่งความพอเพียง และสันติ มีความเป็นธรรม มีวัฒนธรรม มีคุณธรรม มีความเข้มแข็งทางสังคม

- สังคมที่ดีงามและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
- เป็นลัทธิเชอร์แลนด์แห่งเอเชีย
- สังคมศรีอาริยะ
- สังคมคุณธรรม ฯลฯ

ดังนั้นเราต้องหาจุดร่วม เป้าหมายร่วม ต้องทำเป็นอุดมการณ์ สัญลักษณ์ เป็นประติมากรรม บทเพลง หรือเพลงชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกร่วม

2. พิจารณาให้ทะลุวิกฤตการณ์ปัจจุบันให้ได้

ระบบสังคมไทยปัจจุบันมีความซับซ้อนมาก การวิเคราะห์และมองให้ทะลุวิกฤตการณ์ และสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน จะต้องพิจารณาเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ประการคือ จิตสำนึก/วิถีคิด ใหม่ การถกทอของสังคม และวิถีการเชิงบวก

3. สิ่งใดทำให้สังคมตึงต้ามและอยู่เย็นเป็นสุข

- ความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นและประชาสังคม ความสัมพันธ์ทางสังคมที่เป็นเชิง ดึงไม่ดี ต้องสร้างความสัมพันธ์แนวระนาบ เป็นเครือข่าย คณะกรรมการต่าง ๆ

- มีเศรษฐกิจพอเพียง มีสัมมาชีพ พออยู่พอกิน พึ่งตนเองได้ บนพื้นที่ดินทำกินที่เหมาะสม
- การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4. ความมีน้ำใจไม่ทอดทิ้งกัน โดย

- การสำรวจผู้ยากลำบากทุกตำบลภายใน 2 สัปดาห์
- เสริมสร้างสปิริตแห่งการเป็นอาสาสมัครให้เต็มแผ่นดิน
- มีคลินิกความยุติธรรมทุกจังหวัด (ให้มีการช่วยเหลือเยียวยาผู้ไม่ได้รับความยุติธรรม ที่ถูกทอดทิ้งทุกจังหวัด)

5. การพัฒนาจิตใจ โดย

- ทำแผนที่ความดี และขยายให้เต็มแผ่นดิน
- องค์การทางศาสนา
- นำจิตตปัญญาศึกษา เข้าไปสู่การศึกษาทุกประเภทและสังคมทั่วไป

6. ระบบการสื่อสารที่ทำให้คนไทยรู้ความจริงโดยทั่วถึง

มีการดำเนินการทั้งเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ โดยเชิงนโยบายต้องออกกระเปาะบ สำนักนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับสื่อสร้างสรรค์ เชิงยุทธศาสตร์คือการผลักดันให้มีพระราชบัญญัติองค์การ สื่อสารสาธารณะที่เป็นประโยชน์ มีระบบการสื่อสารมวลชนที่มีประสิทธิภาพ

7. ระบบสุขภาพที่มีหัวใจของความเป็นมนุษย์

8. ระบบการศึกษาที่มุ่งคุณธรรมนำความรู้ เป็นการศึกษาที่มีตัวตั้งคือ ชีวิตและวิถี ชีวิตร่วมกัน

9. การพัฒนาอย่างบูรณาการทั้งจังหวัด

10. การปฏิรูประบบความยุติธรรมและความเป็นธรรมทางสังคม

ไม่ต้องปฏิรูปกฎหมายที่มีอยู่ แต่ต้องสร้างเครื่องมือในการใช้กฎหมายให้เกิดความเป็น ธรรมทางสังคม

11. การถกทอพลังเพื่อจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์

ต้องเป็นการร่วมมือกันในทุกระดับตั้งแต่นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี นักวิชาการที่เข้าใจเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนท้องถิ่น ข้าราชการ นักธุรกิจ รวมถึงสื่อมวลชน

3. ทศนะและความมุ่งมั่นของรัฐบาลต่อการพัฒนาสังคม

โดย พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี

สิ่งที่เกิดขึ้นในเวทีพัฒนายุทธศาสตร์สังคมแห่งชาตินี้ จะเป็นประโยชน์ต่อนายกรัฐมนตรี และสังคมว่าจะการแก้ไขปัญหาได้อย่างไร สิ่งที่จะทรงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินการอยู่เป็นสิ่งที่รัฐบาลต้องทำงาน และขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการคือ "สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน" นับเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเรียบง่าย งดงาม และเข้าใจง่าย สอดคล้องกับความต้องการและเป็นการกิจที่รัฐบาลจะต้องนำสังคมไทยไปสู่เป้าหมาย คือ สังคมมีความสุข สันติ มีความพอเพียง นโยบายเป็นเรื่องที่กว้างใหญ่ จำเป็นอาศัยความร่วมมือ ร่วมใจจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะภาคประชาชน และเครือข่ายทางสังคม ที่ต้องร่วมมืออย่างเข้มแข็ง จริงจัง ต่อเนื่อง เป้าหมายโดยรวมของรัฐบาลคือมุ่งมั่นในการพัฒนาสังคมให้มีความเข้มแข็ง อยู่อย่างพอเพียง เป็นสังคมที่สมานฉันท์บนพื้นฐานคุณธรรม โดย

- เสริมสร้างความรัก ความสามัคคีในชาติ สร้างสังคมสมานฉันท์
- เร่งรัดการปฏิรูปการศึกษา คุณธรรมนำความรู้
- ส่งเสริมการกีฬา
- เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวและชุมชน
- สร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมไทย
- ปฏิรูประบบและกระบวนการยุติธรรมให้เข้มแข็ง

สังคมผาสุกและสมานฉันท์จะเกิดขึ้นได้ หากทำให้สังคมไม่ทอดทิ้งกัน ไม่ควรปล่อยให้ใครในสังคมถูกทอดทิ้ง หากการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคมไม่ทอดทิ้งกันของกระทรวงลำเจ้า รัฐบาลและประเทศชาติก็ประสบความสำเร็จที่ไม่มีคนใดในบ้านเมืองเราเป็นคนจน นำไปสู่ความเข้มแข็งของสังคม ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และส่วนต่างๆ ของสังคม ซึ่งเป็นคำตอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป็นภูมิคุ้มกันภัย เป็นสังคมที่เข้มแข็งบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเท่ากับความ

พอดี อันเป็นทางสายกลางของศาสนา สิ่งที่ได้คิด ได้พูด ขึ้นอยู่กับสิ่งที่เราจะทำ ความตั้งใจ ความพยายามในการทำเป็นสิ่งที่สำคัญ ดังนั้น ต้องพยายามนำสิ่งที่เราคิดไปสู่การปฏิบัติที่ดี

4. แลกเปลี่ยนทัศนะและข้อเสนอต่อยุทธศาสตร์สังคมแห่งชาติสู่ปฏิบัติการทางสังคม

โดย ผู้นำทางความคิด และผู้แทนภาคีภาคส่วนด้านสังคม

นายแพทย์บรรลุ ศิริพานิช :

- สถานการณ์ผู้สูงอายุปัจจุบันกว่า 80 % ไม่สามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ จำเป็นต้องใช้กลวิธีจัดเรื่องร้ายขยายเรื่องดี วิธีการช่วยเหลือที่ได้ผลคือ ให้ อบต. สรรหาอาสาสมัคร 7-10 คน ใน 1 ตำบล และให้ความรู้ ทักษะในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ และทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุและให้การช่วยสังคมโดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทน ซึ่งสภาผู้สูงอายุแห่งประเทศไทยฯ พร้อมทั้งจะเป็นแกนนำ

- การพัฒนาระบบงานส่งเสริมอาสาสมัครอย่างจริงจัง

ร้อยโท สุวิทย์ ยอดมณี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา :

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาได้มีการสรรหาชุมชนดีเด่น ส่งเสริมด้านกีฬา จัดพื้นที่ในชุมชน มุ่งให้เกิดการเล่นเป็น รู้แพ้ รู้ชนะ ด้านการท่องเที่ยว มุ่งการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งชุมชนจะต้องดูแลตนเองและสภาพแวดล้อม ได้ด้วย

ดร.สุมน อมรวิวัฒน์ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ :

- รัฐบาลนี้มีช่วงเวลาที่ดีขึ้น ต้องสื่อสารกับสาธารณะให้มากขึ้น
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงด้านสังคม 4 กระทรวง มีต้นทุนทางปัญญาและความเชี่ยวชาญสูง ต้องรวบรวมความสำเร็จที่กระทรวงมีอยู่แล้ว เชื่อมโยงกับสถาบันวิชาการและสถาบันเสริมสร้างองค์ความรู้ อาทิ สสส. สกว. ที่มีความสำเร็จมากมาย และให้ชุมชนปฏิบัติได้มากขึ้น

- นำจิตตปัญญาศึกษาเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา เพื่อปรับเปลี่ยนความคิดเยาวชน ให้ทำงานเพื่อประโยชน์ของสังคม มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

- บูรณาการการทำงานของ 3 ทักษะ คือ ทักษะน้ำ(พม. ศธ. และ วช.) ในการบูรณาการภารกิจและทรัพยากรไปสู่คนและชุมชน มีกระทรวงการท่องเที่ยวฯ และ มท.ที่พหุคูณ โดยเชื่อมประสานกับทัพหลวง คือ กระทรวงทางด้านเศรษฐกิจ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทั้งนี้จะต้องบูรณาการภารกิจกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสำคัญ

ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา :

- การคัดคนดี คัดคนมีคุณธรรม เข้าสู่ระบบการศึกษา โดยเริ่มในระดับอุดมศึกษา รวมถึงการรับราชการ และส่งเสริมให้ภาคเอกชนคัดเลือกคนดี คนมีคุณธรรม

ดร.วิริยะ นามศิริพงษ์พันธุ์ สมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ :

- คนพิการมีข้อจำกัด จึงต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาเฉพาะ
- ส่งเสริมให้มี Right based Society เป็นสังคมที่ตั้งอยู่บนฐานของสิทธิ ไม่ใช่เวทนา
นิยม และส่งเสริมให้คนพิการได้รับสิทธิต่าง ๆ อาทิ การศึกษา การทำงาน การมีส่วนร่วม และการเมือง
- เร่งผลักดันกฎหมายและแผนที่เกี่ยวข้องกับคนพิการเข้าสู่สภา
- การแก้ไข พ.ร.บ. สลากกินแบ่งรัฐบาล ให้สามารถนำเงินรายได้จากการขายสลากกิน
แบ่งรัฐบาลมาใช้ในการจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสต่างๆ

นายแก้ว สังข์ชู ศูนย์ประสานงานภาคีองค์กรเครือข่ายชุมชน จ.พัทลุง :

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาสังคม ต้องเป็นวาระแห่งชาติ เป็นวาระสำคัญของทุกกระทรวง
ทุกส่วนราชการต้องเป็นเจ้าภาพ เพราะสังคมคือคนทุกคนที่อยู่ร่วมกัน
- คนที่ตอบคือฐานราก ทำอย่างไรให้สิ่งที่คิดไปสู่ฐานราก และเป็นเจ้าของในเรื่อง
ยุทธศาสตร์การพัฒนา มิเช่นนั้นจะเป็นเหมือนลูกโป่งที่ถูกอัดลมมากเกินไปจนระเบิด
- ให้ทุกคนรู้จักตนเอง เข้าใจตรรกะที่เกิดขึ้น ทุกคนมีศักยภาพที่ตกทอดจากบรรพบุรุษ
ปัจจุบันสังคมอ่อนแอ เพราะเราไปทำลายวัฒนธรรม มุ่งตามกระแสบริโภคนิยม
- ให้ประชาชนเป็นผู้บอก

รอง ศ.ดร. พรชัย มาตังคสมบัติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล :

- การปรับกระบวนการทัศน์ทางการศึกษา ไม่ใช่เรียนรู้เฉพาะส่วน เฉพาะสาขาวิชา ต้องรู้
สาขาวิชาอื่นด้วย
- ความเป็นคนดี มองความสำคัญคนดีของส่วนรวมมากกว่าส่วนตน คนดี ต้องคิดได้ คิด
เป็น

นายแพทย์สุภกร บัวสาย ผู้จัดการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ :

- การดำเนินการต้องให้นักวิชาการเข้ามามีส่วนร่วม ใช้พลังทางสังคม วิจัย เพื่กระวัง
ผลกระทบทางสังคมและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงล่วงหน้า
- มีการตัดสินใจจะทำเรื่องใด และมีการจัดการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

นายแพทย์มงคล ณ สงขลา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข :

- กฎหมายที่ออกมาจะเป็นแนวทางให้เดินต่อไป
- สธ. มีการจัดตั้งศูนย์สังคมอยู่เย็นเป็นสุข มีระบบสร้างคนดี สร้างพยาบาลในตำบล
เลือกคนดีเรียนพยาบาล และไปทำงานใน อบต.

- ขอให้ประชาชนเข้ามา มีจิตอาสาดูแลคนไข้ในโรงพยาบาล อาทิ โรงเรียนวัดดอกไม้ ซึ่งกรมสุขภาพจิตเข้าไปสร้างสังคมคนดี

- โดยรวม เครื่องมือมีอยู่มาก แต่ยังขาดกระบวนการที่จะทำให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการลงไปในฐานะภาค

นางรสนา โตสิตระกูล มุขนิธิสุภาพไทย :

- เศรษฐกิจพอเพียง คือสังคมพึ่งตนเอง พอในระดับครอบครัวและชุมชน รวมทั้งการกระจายความเป็นธรรมในสังคม

- การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินขนาดเล็ก ควบคู่กับแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- สิ่งที่ต้องทำคือการจัดสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส สถานเศรษฐกิจเป็นเรื่องสำคัญในการพัฒนา ต้องส่งเสริมการผลิตระดับชุมชนและพัฒนาคุณภาพ

- การสร้างกัลยาณมิตรทางสังคม

นางทองดี โพธิ์ยอง โครงการเพื่อสตรีและเยาวชน จ.เชียงใหม่ :

- อยากให้มีการทำงานอย่างมีความสุข ใครพร้อมก็เริ่ม
- มีเจ้าภาพร่วม ทำให้เป็นองค์กรรวม
- งานที่ทำร่วมกัน เริ่มจากทุนเดิมที่มีอยู่ ทุนคน ทุนงบประมาณ รวมทุนกัน
- ให้มีการกระทำจริงๆ มากกว่าเป็นแผนซึ่งจะไม่กระจาย
- ให้ทำบนพื้นฐานความหลากหลายของมิติวิถีชีวิต วิถีทางวัฒนธรรม และทุกเพศวัย
- ใช้แผนระดับชาติเชื่อมถึงแผนชุมชน

นายอมเรศ ศิลาอ่อน S&P Group :

- การว่างงานจะเกิดขึ้นในอนาคต ต้องคิดว่าจะทำอย่างไร การศึกษา อาชีพ การฝึกคนให้เหมาะสมกับงาน

นายวัลลภ เจียรนนท์ รองประธานกรรมการเครือเจริญโภคภัณฑ์ :

- ภาครัฐต้องให้การศึกษาแก่นักธุรกิจ ให้เห็นว่าการเสียภาษีเป็นหน้าที่และจะช่วยให้สังคมดีขึ้น มีการจําแนกการใช้ประโยชน์จากภาษีให้ชัดเจนว่าจะนำไปใช้จ่ายหรือพัฒนาส่วนไหน
- ผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ต้องเริ่มจากการทำให้เด็กมีความกตัญญู รู้คุณคน เป็นผู้ใหญ่ที่ดี รวมทั้งต้องทบทวนการศึกษาที่ยกเลิกวิชาหน้าที่พลเมือง ศีลธรรม วินัย รวมทั้งการดูแลคนที่ยากไร้

นายสนธิญาณ ชื่นฤทัยในธรรม สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน :

- สื่อมวลชนไทยในปัจจุบันแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อยู่ภายใต้อำนาจการครอบงำของทุน กลุ่มที่อยู่ภายใต้อำนาจการครอบงำของรัฐ และกลุ่มที่เคยอยู่ใต้อำนาจของรัฐและกำลังก้าวเข้ามาอยู่ในระบบทุน ทั้ง 3 กลุ่มไม่สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ทางสังคมได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องทำงานเพื่อสนองความต้องการและอำนาจที่ครอบงำ

- การเสริมสร้างบทบาทของสื่อมวลชนต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สังคม จึงต้องสร้างสื่อของประชาชนที่แท้จริง เช่น วิทยุชุมชน ซึ่งรัฐมีความสามารถจัดตั้ง 700 สถานี ครอบคลุมพื้นที่ 7,000 ตำบลได้ โดยให้มีคณะกรรมการเข้ามาดูแล ในรูปของสภา ประกอบด้วย ตัวแทนภาคประชาชน อบต. ผู้ทรงคุณวุฒิ และราชการ

- ตั้งอาสาสมัครเข้ามาดูแลวิทยุ เชื่อมโยงข้อมูลจากประชาชนในพื้นที่ ชุมชน มีระบบสารสนเทศ , เว็บไซต์ ซึ่งรัฐเป็นองค์กรที่เข้ามาเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสื่อสารเผยแพร่สิ่งข้อมูลในระดับพื้นที่ที่ทันสมัยทั้ง 7,000 ตำบล

บาทหลวงนิพนธ์ เทียนวิหาร ศูนย์วิจัยและฝึกอบรมศาสนา วัฒนธรรม ชุมชน สภาคาทอลิกแห่งประเทศไทย :

- การพัฒนาสังคมต้องอภิวัฒน์ศาสนาเข้ามาในระดับท้องถิ่น เชื่อมจิตวิญญาณ
- ต้องเข้าถึงวิถีชีวิตชุมชนและศาสนาซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก ชาวบ้านจะให้ความเชื่อ ความศรัทธาดีสิทธิในการจัดการทรัพยากร และวิถีชีวิต ทำให้คนมีจริยธรรม

- มีความเคารพในกรอบคิดของแต่ละชาติพันธุ์ ความเชื่อและพลังภายในของชุมชน นำเอาอัตลักษณ์และจิตสำนึกของแต่ละกลุ่มเข้ามาใช้ในการพัฒนา

- โดยรวมการพัฒนาสังคมระดับชุมชน ต้องอภิวัฒน์ความเชื่อท้องถิ่น นำอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมชุมชน มาเป็นพลังการพัฒนา และเสริมสร้างเครือข่ายระหว่างกลุ่มเพื่อสร้างความเข้มแข็ง

นายชูศักดิ์ จันทยานนท์ นายกสมาคมผู้ปกครองเด็กออทิสซึม (ไทย) :

- บทบาทของพ่อแม่และครอบครัวเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนา ต้องพัฒนาพ่อแม่ ครอบครัวให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ต้องมียุทธศาสตร์การส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวในทุกด้าน

- ในกลุ่มคนพิการทุกประเภท ต้องมีช่องทางบริการที่หลากหลาย และเพื่อเป็นการบำรุงสุขให้กับครอบครัวเด็กพิการ ควรให้ อบต.เข้ามาจัดสวัสดิการในการเตรียมความพร้อมและบริการ

นายปรีดา เตียสุวรรณ บริษัทแพลนดา จิวเวลรี่ จำกัดมหาชน :

- จัดลำดับดัชนีสังคม ที่จะทำให้สังคมเข้มแข็งขึ้นมา ประมาณ 10 ดัชนีที่สำคัญ และใช้เป็นตัวชี้วัดผลงานด้วย

นางอุษา เลิศศรีสันต์ มุลนิธิผู้หญิง :

- จัดพื้นที่สำหรับผู้หญิงที่ประสบปัญหาให้สามารถเสนอปัญหา เพื่อหาทางแก้ไข และได้รับการดูแล ชุมชนต้องมีพื้นที่รับฟังปัญหา

- การสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคประชาชน

นายสมชาย แสงวงการ มูลนิธิร่วมด้วยช่วยกัน :

- ต้องนำเครื่องมือที่มีอยู่มาใช้ สื่อทุกประเภทเน้นรายการบันเทิง เพราะฉะนั้นต้องทำให้เกิดข่าวดีให้ได้ เช่น ให้สื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่เรื่องการตั้งกลุ่มอาสาสมัคร

- การแก้ไขกฎหมายบางฉบับ เรงให้มี พ.ร.บ.การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ พ.ศ., พ.ร.บ.สื่อเพื่อบริการสาธารณะ รวมถึงเร่งรัดให้มีผลใช้บังคับ อาทิ คณะกรรมการ กสท.

- ต้องเร่งให้มีสื่อสาธารณะในหลายช่องทาง ทั้งโทรทัศน์และวิทยุ

นายประพันธ์ศักดิ์ กมลเพชร ตัวแทนภาคประชาชน :

- ทิศทางของประเทศต้องร่วมกันสร้างอาณาจักรธรรมะ ประชาธิปไตย ต้องมีนโยบาย มีความมุ่งมั่น

นางภัทระ คำพิทักษ์ บรรณาธิการข่าวโพสทูเดย์ :

- การรวมตัวของผู้นำความคิด/ผู้ใหญ่ในสังคมทำหน้าที่เป่านกหวีดเตือนสติเมื่อเกิดสิ่งไม่ดีขึ้น

- สังคมต้องให้คนเข้ามาถือนุ่น นักธุรกิจเข้ามาให้ทุนกับสังคม กองทุนหมู่บ้านขาดความมีส่วนร่วมของสังคม ทำให้ประสบปัญหาค่อนข้างมาก ดังนั้นต้องหนุนให้ภาคธุรกิจเข้ามาร่วมทำ โดยใช้มาตรการภาษีเป็นแรงจูงใจ

5. สรุปการประชุม

แนวคิดและประเด็นจากทัศนะและข้อเสนอต่อยุทธศาสตร์พัฒนาสังคมแห่งชาติ

- 1) การพัฒนาต้องทำหลายภาคส่วน มีการบูรณาการ
- 2) มุ่งเน้นจริยธรรม คุณธรรม
- 3) การปรับปรุงภาษีเพื่อจูงใจ

- 4) การใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนา
- 5) การขยายโอกาสและความเป็นธรรมทางสังคม
- 6) เน้นความเข้มแข็งของครอบครัว
- 7) นำศาสนามาใช้ในการพัฒนา
- 8) ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมาย
- 9) การจัดการ โดยกระบวนการมีส่วนร่วม พลังทางสังคม และระดมความรู้

ข้อเสนอแนะ

1) สังคมเข้มแข็ง เน้นเรื่อง

- การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกิน
- พ.ร.บ. สื่อสาธารณะ
- สนับสนุนแผนแม่บทชุมชน
- เครือข่ายวิทย์ชุมชน
- กฎหมายสื่อมวลชน ,กลไก
- ท้องถิ่นเป็นตัวหลักดูแลผู้สูงอายุ
- แผนที่คนดี เน้นการปฏิรูปการศึกษาโดยจิตตปัญญา

2) สังคมคุณธรรม เน้นเรื่อง

- คุณธรรมนำความรู้ คิดเป็น รู้เท่าทัน
- คัดคนดีเข้าเรียนระดับอุดมศึกษา เข้าทำงาน
- กฎหมายคนพิการ ทำให้เกิดสังคม Right based Society
- สร้างความเป็นธรรมในสังคม
- การนำเงินรายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาลมาจัดสวัสดิการสำหรับคนยากลำบาก

3) สังคมไม่ทอดทิ้งกัน เน้นเรื่อง

- ลางานเพื่อปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครโดยไม่รับวันลา
- การสร้างกลไกคณะกรรมการ คณะทำงานในพื้นที่ นำเงินรายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาลมาใช้ในการจัดสวัสดิการ
- คลินิกยุติธรรม
- อาสาสมัคร
- สำนวณคนถูกทอดทิ้ง ยากลำบาก

- ระดมความร่วมมือ
- นำกองทุนประกันสังคมมาให้รู้
- สร้างโอกาสทางการศึกษา
- จัดสวัสดิการที่หลากหลาย

กลไกการทำงาน

1) มติคณะรัฐมนตรี ในเรื่อง

- ที่ดินทำกิน(การจัดสรรที่ดิน 5 ไร่ต่อครอบครัว)
- สื่อมวลชน (ช่องสถานี กลไก และเครือข่ายวิทยุชุมชน)
- การช่วยเหลือ เช่น กฎหมายคนพิการ คลินิกยุติธรรม อาสาสมัคร 2 สัปดาห์โดยไม่รับวันลา
- เงินทุน โดยใช้รายได้จากสลากกินแบ่งรัฐบาล

2) การประสานการปฏิบัติงาน

- การศึกษาวิจัย
- ปรับศูนย์เพื่อเชื่อมโยงการทำงานในลักษณะศูนย์ประสาน

3) ดัชนีทางสังคม เป็นดัชนีกลาง

6. ปิดการประชุม

โดย นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

การระดมสร้างสรรค์ โดยผู้นำทางความคิดของสังคม ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในด้านต่างๆ ทำให้เกิดการรวมพลังสร้างสรรค์ในกลุ่มต่างๆ ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

ในฐานะกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นหนึ่งในกระทรวงด้านสังคม จะเป็นกลไกเชื่อมประสาน ระดมความร่วมมือ การรวมพลัง กำหนดมาตรการ ยุทธศาสตร์ และเอื้ออำนวยให้เกิดการปฏิบัติร่วมกัน เป็นการทำงานแบบพหุภาคีในการปฏิรูปสังคม โดยสังคมปฏิรูป และรัฐบาลร่วมปฏิรูปด้วย กระทรวงก็จะพยายามทำหน้าที่เอื้ออำนวยให้ดีที่สุด เพื่อให้เกิดคุณภาพ ที่อยู่บนฐานคุณธรรม ตั้งใจดี เจตนาบริสุทธิ์ รับผิดชอบต่อปฏิบัติ ทำให้เกิดการกระทำและเห็นผลโดยเร็ว

ท้ายสุด สิ่งที่ได้ในวันนี้ต้องมาสรุป รวบรวม เรียบเรียง สังเคราะห์ ให้เป็นยุทธศาสตร์

จากยุทธศาสตร์ ต้องคัดกรองยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ เพื่อหาแกนหลัก ซึ่งหมายถึงสิ่งที่ทำแล้วจะเกิดผลสะท้อนที่สำคัญ จุดประกาย ส่งพลังต่อส่วนอื่นๆ ให้เกิดขึ้น